

1 Mit jelent a gyakorlatban az „iratkézbesítés” jogi fogalma? Miért vonatkoznak speciális szabályok az iratkézbesítésre?

Az „iratkézbesítés” jogi fogalma gyakorlatilag azt kívánja meg, hogy az iratokat az eljárásban részt vevő valamennyi fél számára kézbesítsék a polgári és kereskedelmi ügyekben.

A hivatali ügyintézésről szóló rendelet (*Uredba o uredskom poslovanju*) (a továbbiakban: a rendelet), *Narodne Novine* (NN; a Horvát Köztársaság Hivatalos Lapja) 7/09. sz., 4. cikke (1) bekezdésének hatodik, hetedik és nyolcadik franciabekezdése értelmében ezek az iratok beadványok vagy hivatalos aktusok lehetnek.

– a beadvány olyan irat, amellyel a fél eljárást indít, kérelmet vagy más jogi igényt egészít ki vagy módosít, vagy eláll ezen igény érvényesítésétől.

A polgári perrendtartásról szóló törvény (Zakon o parničnom postupku) (NN 53/91., 91/92., 58/93., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 02/07., 84/08., 123/08., 57/11., 148/11., 25/13. és 89/14. sz.; a továbbiakban: Pp.) 14. cikke értelmében abban az esetben, ha a jog nem határozza meg, hogy milyen formában kell elvégezni az egyes cselekményeket, a feleknek a tárgyaláson kívül írásban vagy a tárgyaláson szóban kell elvégezniük az eljárási cselekményeket.

A Pp. 106. cikke úgy rendelkezik, hogy a beadványokat – a tárgyaláson kívül előterjesztett panaszokat, panaszokra adott válaszokat, jogorvoslati kérelmeket és egyéb nyilatkozatokat, indítványokat és bejelentéseket – írásban kell benyújtani.

A beadványok tehát a felek és az eljárás egyéb résztvevői által valamely eljárási cselekmény elvégzése érdekében készített iratok.

– az aktus valamely hatóság által kiállított olyan irat, amelyben az adott hatóság döntés hoz valamely ügyben, válaszol valamelyik fél beadványára, vagy hivatalos cselekményeket rendel el, szüntet meg vagy véglegesít, és hivatalos levelezésbe bocsátkozik más szervekkel vagy közhatalmat gyakorló jogalanyokkal.

Az iratkézbesítés jog által meghatározott fogalma a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságok és személyek előírt tevékenységét jelenti, amelynek eredményeként a címzettek betekintést nyernek a nekik címzett iratok tartalmába. Ez azért fontos, mert abban az esetben, ha valamely iratot nem kézbesítenek a félnek, e fél nem tud állást foglalni, ami minden esetben a jogi cselekményeket szabályozó rendelkezések súlyos megsértését jelenti, és rendkívüli jogorvoslatra adhat okot.

A keresetlevél alperes részére történő kézbesítése a peres eljárás megindításának is elengedhetetlen követelménye; a peres eljárás a keresetlevél alperes részére történő kézbesítésének időpontjában indul meg (a Pp. 194. cikkének (1) bekezdése).

Ezért különös szabályok vonatkoznak az iratkézbesítésre, mivel az elengedhetetlen követelményt képez a peres eljárásokban, mely követelmény a felek meghallgatáshoz való jogának elvéből ered; ez azt jelenti, hogy a feleket tájékoztatni kell a peres eljárás helyére és idejére vonatkozó információkról, valamint az ügy tényállási elemeiről. Ezen túlmenően a peres eljárás semmiképpen sem indulhat meg addig, amíg a keresetlevelet nem kézbesítették az alperesnek az alkalmazandó szabályokkal összhangban. Az iratkézbesítés azért is fontos, mert bizonyos esetekben az eljárási cselekmény (kereseti ellenkérelem, fellebbezés benyújtása) elvégzésére a felek rendelkezésére álló határidő az irat kézbesítésének időpontjában kezdődik, azaz a bírósági eljárások keretében bármely kötelező cselekmény elvégzéséhez az szükséges, hogy a címzettek tudomást szerezzenek a részükre kézbesített iratok tartalmáról (a jogbiztonság elve és a szóbeli és írásbeli előterjesztés elve). Valamely irat csak akkor tekinthető megfelelően kézbesítettnek, ha betartották az iratok kézbesítését szabályozó rendelkezéseket.

2 Mely iratokat kell hivatalosan kézbesíteni?

Azokat a jogi cselekményeket, beszédesi megbízásokat, bírósági ítéleteket és egyéb bírósági határozatokat, amelyek ellen külön fellebbezésnek van helye, és amelyekkel szemben jogorvoslati kérelem terjeszthető elő, személyesen a megfelelő félnek kell kézbesíteni; ez vonatkozik minden más olyan iratra is, amelynek esetében jogszabály ezt írja elő, vagy a bíróság szükségesnek ítéli különleges óvintézkedések megtételét, például ha a személyazonosító okmányok eredetiben vannak mellékelve, vagy bármely más hasonló okból (a Pp. 142. cikkének első bekezdése).

3 Kí felel az iratok kézbesítéséért?

A Pp. 11. címe tartalmazza az iratok kézbesítését szabályozó rendelkezéseket.

A Pp. 133. cikkének első bekezdése az iratok kézbesítésének módját szabályozva úgy rendelkezik, hogy az iratokat postai úton vagy erre kijelölt bírósági tisztviselő vagy bírósági alkalmazott, hatáskörrel és illetékességgel rendelkező közigazgatási szerv, közjegyző útján vagy közvetlenül a bíróság által, illetve vagylagosan, külön jogszabállyal összhangban elektronikus levél útján kell kézbesíteni.

A Pp. 133a. cikke értelmében azon fél kérelmére tekintettel, aki úgy nyilatkozik, hogy vállalja a felmerült költségek viselését, a bíróság fellebbezéssel nem megtámadható határozattal elrendelheti egy közjegyző iratkézbesítéssel való megbízását. A közjegyzőt közjegyzőhelyettes, közjegyzőtanácsos vagy közjegyzőjelölt helyettesítheti e feladat ellátásában.

A Pp. 133b. cikke értelmében abban az esetben, ha a keresetlevél bírósághoz történő benyújtása előtt a felperessel kötött írásbeli megállapodás útján az alperes hozzájárul ahhoz, hogy a megállapodás hatálya alá tartozó jogvitákkal kapcsolatos iratokat a Horvát Köztársaságban található meghatározott címre vagy a Horvát Köztársaságban tartózkodó meghatározott személyen keresztül kézbesítsék, a keresetlevelet és az eljárásban keletkezett egyéb bírósági iratokat a felperes indítványára az említett címre vagy az említett személynek kell kézbesíteni az alperes részére. Ha a kézbesítés nem hajtható végre, a bíróság azt elrendelő határozatot hoz, hogy minden további iratot a bíróság hirdetőtáblájára történő kifüggesztéssel kell kézbesíteni az alperes részére.

A Pp. 133c. cikke értelmében abban az esetben, ha a felek megegyeznek ebben az eljárás alatt, a bíróság elrendeli, hogy a felek tértivevényes ajánlott levél útján közvetlenül egymásnak küldjék meg a beadványokat és egyéb iratokat. Ha a felek valamelyike jogi személy vagy bejegyzett tevékenységet folytató természetes személy, az iratok közvetlenül a fél székhelyén is átadhatók az irat kézhezvételét tanúsító, a fél pecsétjével ellátott igazolással. Azokban a perekben, amelyekben mindkét felet ügyvéd vagy ügyész képviseli, a bíróság elrendelheti, hogy a felek képviselői – tértivevényes levél útján – közvetlenül egymásnak küldjék meg a beadványokat, vagy hogy közvetlenül a hivatalhoz vagy az iktatóirodához nyújtsák be azokat.

A 134a. cikk értelmében a meghatározott bírósági vagy más nyilvántartásba bejegyzett jogi személy részére a keresetlevélben feltüntetett címen kell végrehajtani a kézbesítést. A keresetlevélben feltüntetett címre történő kézbesítés végrehajthatatlansága esetén az adott személy nyilvántartásban szereplő székhelyén kell végrehajtani a kézbesítést. Ha a kézbesítés ez utóbbi címen sem hajtható végre, azt az iratnak a bíróság hirdetőtáblájára történő kifüggesztésével kell végrehajtani. Ez vonatkozik azokra a természetes személyekre is, akik bizonyos bejegyzett tevékenységeket folytatnak (kereskedők, egyéni vállalkozók, közjegyzők, ügyvédek, orvosok stb.), ha e személyek tevékenységével kapcsolatban kerül sor a részükre történő kézbesítésre.

A Pp. 134b. cikke értelmében abban az esetben, ha egy adott személy kérelmére és a bíróság elnökének jóváhagyására tekintettel a kézbesítésre a bíróságon kerül sor e személy részére, a bíróság által neki címzett iratokat a bíróság által e célra kijelölt helyiségben található levélszekrényben kell elhelyezni. A kézbesítést a bíróság egyik tisztviselője hajtja végre. A bíróság elnöke igazgatási eljárásban hozott határozattal elrendelheti, hogy minden, saját nyilvántartó-irodával rendelkező ügyvéd és a bíróságának illetékességi területén székhellyel rendelkező közjegyzők az említett levélszekrényeken keresztül vegyék át a bírósági iratokat.

A Pp. 135. cikke értelmében az idézést parancsnokságukon vagy közvetlen felettesükön keresztül kell kézbesíteni a hadsereg alkalmazottainak, a rendőrség tagjainak és a szárazföldi, folyami, tengeri vagy légi fuvarozásban alkalmazott személyeknek. Szükség esetén egyéb iratok is kézbesíthetők részükre ily módon.

A Pp. 136. cikke értelmében abban az esetben, ha személyek vagy intézmények részére külföldön, illetve mentességet élvező külföldi személyek részére kell kézbesítést végezni, a kézbesítést diplomáciai úton kell végrehajtani, ha nemzetközi egyezmény vagy a Pp. eltérően nem rendelkezik (146. cikk). Ha az iratot a Horvát Köztársaság állampolgárai részére külföldön kell kézbesíteni, erre a Horvát Köztársaságnak az érintett külföldi országban konzuli feladatokat ellátó illetékes konzuli vagy diplomáciai képviselőjén keresztül kerülhet sor. Az ilyen kézbesítés csak akkor érvényes, ha a személy, akinek részére az iratot kézbesíteni kell, beleegyezik annak átvételébe.

A Pp. 137. cikke értelmében a szabadságtól megfosztott személyek részére a börtön, fegyház vagy javítóintézet vezetőségén keresztül kell végrehajtani a kézbesítést.

A Pp. 141. és 142. cikkében hivatkozott személyek (a nem bejegyzett szakmai tevékenységet folytató természetes személyek és a bejegyzett szakmai tevékenységet folytató természetes személyek, amennyiben a jogvita nem e tevékenységhez kapcsolódik) részére bizonyos esetekben a bíróság hirdetőtáblájára történő kifüggesztés útján kézbesíthetők az iratok ismételtén.

4 Címmel kapcsolatos megkeresések

4.1 A tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről szóló, 2007. november 13-i 1393/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján e tagállam megkeresett hatósága megkísérli-e hivatalból megállapítani a kézbesítendő iratok címzettjének tartózkodási helyét, amennyiben a címzett már nem tartózkodik a megkereső hatóság által ismert címen?

Ha időközben megváltozott azon személy címe, akinek az iratot címezték, és akinek kézbesíteni kell azt az illetékes külföldi hatóság kérésére, és az irat ezért nem kézbesíthető, a horvát bíróság a Pp. 143. cikke alapján köteles az irat kézbesítését az adott személynek a Horvát Köztársaság Belügyminisztériuma által vezetett nyilvántartásban szereplő horvátországi lakóhelyére megkísérleni.

A jogi érdekek fennállását alátámasztó bizonyíték bemutatása esetén kérelem nyújtható be a rendőrséghez az azon személy állandó vagy ideiglenes lakóhelyére vonatkozó információ iránt, akinek részére iratokat kell kézbesíteni a polgári perben.

4.2 A külföldi igazságügyi hatóságok és/vagy a bírósági eljárások felei számára e tagállamban hozzáférhető-e azok a nyilvántartások vagy szolgáltatások, amelyek lehetővé teszik az illető személy aktuális címének megállapítását? Ha igen, milyen nyilvántartások vagy szolgáltatások léteznek, és mi a követendő eljárás? Milyen esetleges díjat kell fizetni?

A Horvát Köztársaság bírósági cégjegyzéke olyan ingyenes közszolgáltatás, amely lehetővé teszi a külföldi bírósági szervek és/vagy a bírósági eljárásokban részt vevő felek számára, hogy minden számukra szükséges információt megszerezzenek a horvát társaságokról az alábbi linken:

<https://sudreg.pravosudje.hr/registar/?p=150:1>.

A természetes személyek címei nyilvánosan nem hozzáférhetőek, és csak a Horvát Köztársaság Belügyminisztériumától szerezhetőek be.

4.3 E tagállam hatóságai hogyan kezelik a polgári és kereskedelmi ügyekben a bizonyításvétel tekintetében történő, a tagállamok bíróságai közötti együttműködésről szóló, 2001. május 28-i 1206/2001/EK tanácsi rendelet alapján küldött, egy személy aktuális címének kiderítésére irányuló megkereséseket?

A horvát jog nem tartalmaz azt szabályozó rendelkezéseket, hogy hogyan kell eljárniuk a bíróságoknak a polgári és kereskedelmi ügyekben a bizonyításvétel tekintetében történő, a tagállamok bíróságai közötti együttműködéséről szóló 1206/2001/EK tanácsi rendelet alkalmazása során. A múltbeli tapasztalatok mindazonáltal azt mutatják, hogy a horvát bíróságok megfelelően választanak a személyek aktuális címével kapcsolatban az 1206/2001/EK tanácsi rendelet alapján kapott kérélmekre, és megfelelően foglalkoznak azokkal.

5 A gyakorlatban általában hogyan kézbesítik az iratokat? Igénybe vehető-e alternatív kézbesítési módok (a lenti 6. pontban említett helyettesítő kézbesítésen kívüli)?

Az iratok kézbesítésére főszabály szerint postai úton vagy erre kijelölt bírósági tisztviselő útján kerül sor. Az alkalmazható alternatív módokat a Pp. 133–137. cikke sorolja fel. Ezek magukban foglalják a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező közigazgatási szerv, a közjegyző útján vagy a közvetlenül a bíróságon, vagy pedig – külön jogszabályokkal összhangban – az elektronikus levél útján történő iratkézbesítést. Az iratok bizonyos esetekben a bíróság hirdetőtáblájára történő kifüggesztés útján is kézbesíthetők.

6 Polgári eljárásokban megengedett-e az elektronikus iratkézbesítés (bírósági vagy bíróságon kívüli iratok elektronikus távközlési eszközök – például e-mail, internetalapú biztonságos alkalmazás, fax, sms stb. – útján történő kézbesítése)? Ha igen, milyen típusú eljárások esetében vehető igénybe ez a kézbesítési mód? Vonatkoznak-e korlátozások az iratkézbesítés e módjának hozzáférhetőségére/igénybevételére attól függően, hogy ki a címzett (jogi szakember, jogi személy, vállalkozás vagy egyéb gazdasági szereplő stb.)?

Az iratok a Pp. 193. cikkének (5) bekezdésében és a Pp. 321. cikkének (7) bekezdésében meghatározott esetekben (az elsőfokú bíróság fellebbezíteli bíróság általi értesítése arról, hogy a fellebbezés tárgyában már határozat született, és a fellebbezíteli bíróság elsőfokú bíróság általi értesítése arról, hogy a fellebbezést visszavonták, vagy hogy a felek egyezség megkötéséről döntöttek) kézbesíthetők telefon, fax vagy elektronikus levél útján.

A Pp. 495. cikke értelmében sürgős esetekben – külön jogszabályokkal összhangban – telefon, távirat vagy e-mail útján vagy más megfelelő módon is kitzűzhető a tárgyalás időpontja. Erről hivatalos feljegyzést kell készíteni, ha a tárgyalás kitűzésének nincs más írásos bizonyítéka.

Az 507o. cikk értelmében a 861/2007 rendelet szerinti formanyomtatványok és egyéb kérelmek vagy nyilatkozatok beadvány formájában nyújthatók be fax vagy e-mail útján. A bíróságokkal kapcsolatos ügyekért felelős miniszternek külön szabályokat kell megállapítania az aktusok fax vagy e-mail útján történő benyújtására vonatkozóan, és a szabályokban azt a napot is meg kell határozni, amelytől azok alkalmazandók. Tekintettel arra, hogy az említett szabályok megállapítására ez idáig nem került sor, még nem állnak fenn az ilyen típusú kommunikáció használatának műszaki feltételei.

Főszabály szerint azonban a 492a., 492b. és 492c. cikk meghatározza a kézbesítés módját és a beadványok elektronikus levél útján történő kézbesítésének szabályait a kereskedelmi bíróságok előtti eljárásokban. Elektronikus kommunikációs eszközök használata esetén meg kell állapítani azokat a szabályokat, amelyek meghatározzák az ilyen kommunikáció tartalmát és formai szerkezetét, a beadványok e-mail útján történő kézbesítésének feltételeit, a beadványok e-mail útján történő elküldéséről készítendő feljegyzéseket (az e-mailek formátumát) és az információs rendszer szerkezetét és funkcióit. Tekintettel arra, hogy az említett szabályok megállapítására ez idáig nem került sor, még nem állnak fenn az ilyen kommunikáció használatának műszaki előfeltételei.

7 „Helyettesítő” kézbesítés

7.1 E tagállam joga alapján megengedettek-e más kézbesítési módok olyan esetekben, amikor nem lehetett kézbesíteni az iratokat a címzettnek (pl. otthoni címre küldött értesítés, vagy végrehajtói irodába, illetve postai vagy hirdetményi úton történő kézbesítés)?

A Pp. 142. cikkének (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy abban az esetben, ha az iratot egy személynek kell kézbesíteni, és az adott személy nem tartózkodik a keresetlevélben vagy az iratban feltüntetett címen, az iratot kézbesítő tisztviselőnek be kell szereznie az arra vonatkozó információt, hogy a címzett mikor és hol fog a címen tartózkodni, és a Pp. 141. cikkének (1), (2) vagy (3) bekezdésében meghatározott személynél írásbeli értesítést hagyhat, amelyben azt kéri, hogy az adott személy meghatározott napon és időpontban tartózkodjon a lakcímén vagy a munkahelyén a kézbesítendő irat átvétele érdekében. Ha az említett értesítést követően a kézbesítést végző tisztviselő továbbra sem találja a személyt, akinek részére az iratot kézbesíteni kell, az iratkézbesítés módjától függően a Pp. 141. cikkének rendelkezéseiben meghatározottak szerint jár el.

Ezzel összefüggésben a gyakorlatban a postai szolgáltatásokról szóló törvény (NN 144/12. és 153/13. sz.) 37. cikke szerinti rendelkezések alkalmazására kerül sor közvetett kézbesítésként. Az említett törvény értelmében a postai küldeményeket – a rendes postai küldemények kivételével – a címzettnek, a címzett jogi képviselőjének vagy az erre meghatalmazással rendelkező személynek kell kézbesíteni. Ettől eltérően, abban az esetben, ha a postai küldemény nem kézbesíthető a felsorolt személyek egyikének sem, a küldemény átadható a címzett háztartásában élő nagykorú személynek, a címzett háztartásában vagy üzlethelyiségében állandó jelleggel alkalmazott személynek vagy az azon jogi vagy természetes személy üzlethelyiségében tartózkodó, erre feljogosított személynek, amely, illetve aki a címzettet állandó jelleggel foglalkoztatja. Ha a küldemény nem adható át az ismertetett módon, arra vonatkozó tájékoztatást tartalmazó értesítést kell hagyni a címzett levélszekrényében, hogy mikor és hol veheti át a küldeményt. Főszabály szerint a posta azt a tájékoztatást tartalmazó értesítést hagy, hogy a küldemény a kijelölt postahivatalban vehető át az értesítés elhelyezésétől számított öt napon belül. Ha a címzett nem veszi át a küldeményt ezen időn belül, a szolgáltató visszaküldi azt a feladónak.

Végül lehetőségként az irat a bíróság hirdetőtábláján kézbesíthető (a Pp. 133b., 134a., 134b., 143. és 144. cikke).

7.2 Más módok alkalmazása esetén mikor minősülnek kézbesítettnek az iratok?

Más kézbesítési mód alkalmazása esetén az iratokat azon a napon kell kézbesítettnek tekinteni, amelyen átadták azokat a címzettnek vagy az irat címzett nevében történő átvételére feljogosított személynek, vagy ha az irat kézbesítésére a hirdetőtáblán kerül sor, az irat hirdetőtáblára történő kifüggesztésétől számított nyolc nap elteltével.

7.3 Ha a kézbesítés másik módja az irat meghatározott helyen (pl. postahivatalban) történő letétbe helyezése, hogyan tájékoztatják a címzettet e letétről?

A postai szolgáltatásokról szóló törvény (NN 144/12. és 153/13. sz.) 37. cikke értelmében a postai küldeményeket – a rendes küldemények kivételével – személyesen a címzettnek, a címzett jogi képviselőjének vagy az erre meghatalmazással rendelkező személynek kell átadni. Ettől eltérően, abban az esetben, ha a postai küldemény nem kézbesíthető a felsorolt személyek egyikének sem, a küldemény átadható a címzett háztartásában élő nagykorú személynek, a címzett háztartásában vagy üzlethelyiségében állandó jelleggel alkalmazott személynek vagy az azon jogi vagy természetes személy üzlethelyiségében tartózkodó, erre feljogosított személynek, amely, illetve aki a címzettet állandó jelleggel foglalkoztatja. Ha a küldemény nem adható át az ismertetett módon, arra vonatkozó tájékoztatást tartalmazó értesítést kell hagyni a címzett levélszekrényében, hogy mikor és hol veheti át a küldeményt. Ha a címzett nem veszi át a küldeményt ezen időn belül, a szolgáltató visszaküldi azt a feladónak.

Ha egy adott személy kérelme és a bíróság elnökének jóváhagyása alapján a kézbesítésre a bíróságon kerül sor e személy részére, a bíróság által neki címzett iratokat a bíróság által e célra kijelölt helyiségben található levélszekrényben kell elhelyezni. A kézbesítést a bíróság egyik tisztviselője hajtja végre. A bíróság elnöke igazgatási eljárásban hozott határozattal elrendelheti, hogy minden, saját nyilvántartó-irodával rendelkező ügyvéd és a bíróságának illetékességi területén székhellyel rendelkező közjegyzők és bizonyos jogi személyek az említett levélszekrényekben keresztül vegyék át a bírósági iratokat (a Pp. 134b. cikke). Ebben az esetben a felsorolt személyek nyolc napon belül kötelesek átvenni az iratokat. Amennyiben ezen idő alatt nem kerül sor valamely irat átvételére, az iratot kifüggesztik a bíróság hirdetőtáblájára. Az irat a bíróság hirdetőtáblájára történő kifüggesztésétől számított nyolc nap elteltével tekintendő kézbesítettnek.

7.4 Mi annak a következménye, ha a címzett megtagadja az irat átvételét? Kézbesítettnek tekintendők-e az iratok, ha jogszerűtlenül tagadták meg az átvételét?

Ha a címzett megtagadja az átvételi elismervény aláírását, az idézést kézbesítő személy feljegyzi ezt az átvételi elismervényre, és írásban rögzíti a kézbesítés napját; az irat ez esetben kézbesítettnek tekintendő (a Pp. 149. cikkének (3) bekezdése).

8 Postai kézbesítés külföldről (a kézbesítési rendelet 14. cikke)

8.1 Ha külföldről érkező iratot postai úton kézbesítenek a címzettnek ebbe a tagállamba, és az adott helyzetben kötelező a tértivevény használata (a kézbesítési rendelet 14. cikke), akkor postai úton csak magának a címzettnek kézbesítik az iratot, vagy a postai kézbesítésre vonatkozó nemzeti szabályok értelmében ugyanazon a címen más személy részére is kézbesíthetik az iratot?

Az 507c. cikk értelmében az 1393/2007 rendelet 14. cikke szerinti rendelkezésekkel összhangban történő iratkézbesítés tértivevénnyel vagy ennek megfelelő dokumentummal bizonyítható. A Horvát Köztársaságban található átvevő hely által az 1393/2007 rendelet 7. cikkének (1) bekezdése alapján kézbesítendő vagy átadandó irat tértivevényes ajánlott levélben is kézbesíthető.

A Pp. nem mondja ki, hogy az 1393/2007 rendelet 14. cikke szerinti iratkézbesítésre csak a címzett részére kerülhet sor, és a Pp. személyes átadást szabályozó rendelkezései ezért gyakorlatilag lehetővé teszik a „közvetett” kézbesítést.

8.2 E tagállam postai kézbesítésre vonatkozó szabályai értelmében hogyan teljesíthető a külföldről érkező iratoknak az 1393/2007/EK kézbesítési rendelet 14. cikke szerinti kézbesítése, ha a kézbesítési címen sem a címzett, sem az átvételre jogosult más személy (ha ez a postai kézbesítésre vonatkozó nemzeti szabályok alapján lehetséges – lásd fent) nem volt elérhető?

A Pp.-nek a személyes átadást „helyettesítő” vagy alternatív módokat szabályozó rendelkezései értelmében az iratok végső lehetőségként kifüggeszthetők a bíróság hirdetőtáblájára, minek eredményeként a kézbesítés a Horvát Köztársaságban végrehajtottnak tekintendő.

8.3 A postahivatal konkrét határidőt biztosít-e az iratok átvételére, mielőtt kézbesítetlenként visszaküldené azokat? Ha igen, hogyan tájékoztatják a címzettet arról, hogy a postahivatalban küldeményt vehet át?

A Pp. 142. cikkének (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy abban az esetben, ha az a személy, akinek az iratot kézbesíteni kell, nem található a keresetlevélben vagy hivatalos nyilvántartásokban szereplő információk alapján meghatározott kézbesítési helyen, a kézbesítést végző személyt tájékoztatni kell arról, hogy mikor és hol található meg az adott személyt. A kézbesítést végző személynek továbbá az azon napot és órát megjelölő írásbeli értesítést kell hagynia az adott személy részére a Pp. 141. cikkének (1), (2) és (3) bekezdésében hivatkozott személyek bármelyikénél, amikor az adott személynek a lakó- vagy munkahelyén kell tartózkodnia az irat átvétele érdekében. Ha ezt követően a kézbesítést végző személy továbbra is képtelen megtalálni azt a személyt, akinek az iratot kézbesíteni kell, a Pp. 141. cikkének rendelkezéseit kell alkalmazni, és a kézbesítést megfelelően végrehajtottnak kell tekinteni.

9 Van-e bármilyen írásbeli bizonyíték arra, hogy az iratot kézbesítették?

A Pp. 149. cikke értelmében a címzettnek alá kell írnia a kézbesítési igazolást (átvételi elismervényt), amelyen fel kell tüntetnie az átvételi elismervény átvételének napját. Valamely irat állami szerv, jogi személy vagy bejegyzett gazdasági tevékenységet folytató természetes személy részére történő kézbesítése esetén a címzettnek nemcsak alá kell írnia az átvételi elismervényt, hanem az adott szerv vagy személy hivatalos pecsétjével vagy bélyegzőjével is el kell látnia azt. Ha az irat szerv vagy személy részére történő kézbesítése esetén ezek elmulasztják pecsétjükkel vagy bélyegzőjükkel ellátni az átvételi elismervényt, a kézbesítést végző személy köteles ennek indokait feltüntetni az átvételi elismervényen. Ha a címzett írástudatlan vagy nem képes aláírni a nevét, a kézbesítést végző személy rávezeti az átvételi elismervényre a címzett kereszt- és vezetéknévét, írásban rögzíti a kézbesítés napját,

és csatol egy megjegyzést a címzett aláírása hiányának okáról. Ha a címzett megtagadja az átvételi elismervény aláírását, a kézbesítést végző személy feljegyzi ezt az átvételi elismervényre, és írásban rávezeti arra a kézbesítés napját; az irat ez esetben kézbesítettnek tekintendő. Ha a kézbesítésre a Pp. 142. cikke (2) bekezdésének rendelkezéseivel összhangban kerül sor, az átvételi elismervényen az irat átvételének igazolásával együtt azt is fel kell tüntetni, hogy írásbeli értesítés előzte meg azt. Ha az említett törvény rendelkezéseivel összhangban az iratot az irat címzettjétől eltérő személynek kézbesítik, a kézbesítést végző személynek fel kell tüntetnie az átvételi elismervényen a két személy közötti kapcsolat jellegét. Ha az irat kézbesítésére nem állami szerv vagy jogi személy részére kerül sor, az iratot egy személy részére kézbesítő személynek, ha a személy ismeretlen számára, fel kell kérnie e személyt személyazonosságának igazolására. A kézbesítést végző személy rávezeti az iratot átvevő személy keresz- és vezetéknévét az átvételi elismervényre, és feltünteti, hogy ismeri-e a személyt, akinek az iratot kézbesítette, vagy – vagylagosan – feljegyzi a neki a személy személyazonosságának megállapítása érdekében átadott személyazonosító igazolvány számát és kiállítóját. Ha a kézbesítést végző személy nem közjegyző, akkor köteles keresz- és vezetéknévét, valamint beosztását olvashatóan rávezetni az átvételi elismervényre és alá is írni azt. Szükség esetén a kézbesítést végző személy külön jegyzőkönyvet készít az átadásról/kézbesítésről, és az átvételi elismervényhez csatolja azt. Ha az átvételi elismervényen téves dátum feltüntetésére került sor, a kézbesítés az irat átadásának napján tekintendő elvégzettnek. Az átvételi elismervény elvesztése esetén a kézbesítés más módon is bizonyítható lehet.

A Pp. 133a. cikkének (3) és (4) bekezdése értelmében a közjegyzőnek jegyzőkönyvet kell készítenie az irat átvételéről és az irat kézbesítése érdekében tett intézkedésekről. A közjegyzőnek késelem nélkül be kell nyújtania közvetlenül a bírósághoz a kézbesítendő irat átvételéről készült jegyzőkönyv hiteles másolatát és a kézbesítési igazolást a kézbesítési jegyzőkönyv hiteles másolatával együtt, vagy azt az iratot, amely nem volt kézbesíthető, a megtett intézkedésekről készült jegyzőkönyv hiteles másolatával együtt.

10 Mi történik, ha a címzett valami probléma miatt nem kapja meg az iratot, vagy a kézbesítés jogsértő módon történik (például az iratot egy harmadik személynek kézbesítik)? Lehet-e mégis érvényes az irat kézbesítése (pl. lehet-e orvosolni a jogsértéseket) vagy ismételten meg kell kísérelni az irat kézbesítését?

A címzett vagy az a személy, akinek kézbesíthető az irat, csak akkor tagadhatja meg az irat átvételét, ha a kézbesítésre a jog által előírtól eltérő időben, helyen vagy módon kerül sor. Mindazonáltal ha a címzettek vagy az irat átvételére köteles személyek jogellenesen mégis megtagadják az irat átvételét, vagy az elolvasása előtt eldobják vagy megsemmisítik azt, e megtagadás nem érinti a kézbesített irat jogkövetkezményeit (VsSr Gzz 61/73. – ZSO 4/76-140.). Ha a címzett megtagadja az átvételi elismervény aláírását, az idézést kézbesítő személy feljegyzi ezt az átvételi elismervényre, és írásban rögzíti a kézbesítés napját; az irat ez esetben kézbesítettnek tekintendő (a Pp. 149. cikkének (3) bekezdése).

Az irat kézbesítésének megtagadása esetén a kézbesítés végső lehetőségként az iratnak a bíróság hirdetőtáblájára történő kifüggesztésével hajtható végre. Az irat a bíróság hirdetőtáblájára történő kifüggesztésétől számított nyolc nap elteltével tekintendő kézbesítettnek.

Az iratok valamely harmadik személynek történő kézbesítésével összefüggésben meg kell jegyezni, hogy abban az esetben, ha az iratot a címzettől eltérő személynek adják át, az átvételi elismervényen fel kell tüntetni a két személy közötti kapcsolatot (a Pp. 149. cikkének (5) bekezdése). Ha az irat kézbesítésére nem állami szerv vagy jogi személy részére kerül sor, az iratot egy személy részére kézbesítő személynek, ha a személy ismeretlen számára, fel kell kérnie e személyt személyazonosságának igazolására. A kézbesítést végző személy rávezeti az iratot átvevő személy keresz- és vezetéknévét az átvételi elismervényre, és feltünteti, hogy ismeri-e a személyt, akinek az iratot kézbesítette, vagy – vagylagosan – feljegyzi a személy személyazonosságának megállapítása érdekében átadott személyazonosító igazolvány számát és kiállítóját. Ha a kézbesítést végző személy nem közjegyző, akkor köteles keresz- és vezetéknévét, valamint beosztását olvashatóan rávezetni az átvételi elismervényre és alá is írni azt. Szükség esetén a kézbesítést végző személy külön jegyzőkönyvet készít az átadásról/kézbesítésről, és az átvételi elismervényhez csatolja azt. Ha az átvételi elismervényen téves dátum feltüntetésére került sor, a kézbesítés az irat átadásának napján tekintendő végrehajtottnak. Az átvételi elismervény elvesztése esetén a kézbesítés más módon is bizonyítható lehet.

Ha a kézbesítést végző személy nem kellő gondossággal kézbesíti az iratot, és ez jelentősen késlelteti az eljárást, az adott személyt bírsággal sújthatja a bíróság.

11 Kell-e fizetnem az irat kézbesítéséért, és ha igen, mennyit?

A rendelet 63. cikke értelmében a postai kézbesítés költségeit a postai szolgáltatásokat szabályozó rendelkezésekkel összhangban kell felszámítani és elszámolni.

A Pp. 133a. cikkének (5), (6) és (7) bekezdése értelmében a felek közvetlenül a közjegyzőnek kötelesek megfizetni a közjegyzői kézbesítés minden költségét. A kézbesítés költségét fedező előlegben nem részesülő közjegyzők nem kötelesek kézbesíteni az iratot. A közjegyző erről jegyzőkönyvet készít és közvetlenül tájékoztatja a bíróságot. A felek nem kötelesek közjegyzői díjat fizetni a közjegyzőn keresztül történő iratkézbesítés érdekében megtett intézkedésekért. A közjegyzőn keresztül történő kézbesítés költségeit bele kell számítani a jogi költségekbe, ha a bíróság ezt szükségesnek ítéli. A közjegyzőt a közjegyzői szolgáltatások nyújtása ellenében megillető díjakat és ellenszolgáltatást az ideiglenes közjegyzői díjszabásról szóló szabályzat (NN 97/01. és 115/12. sz.) szabályozza.

A Pp. 146. cikkének (5) bekezdése értelmében az alperes iratok átvételéért felelős képviselője megbízásának és működésének költségeit a felperesnek előre meg kell fizetnie, ha a bíróság fellebbezéssel nem megtámadható határozattal így dönt. Ha a felperes nem fizeti meg az előleget a meghatározott határidőn belül, a keresetet el kell utasítani.

A kijelölt bírósági tisztviselőn keresztül történő kézbesítés költségeit előre meg kell fizetni a bíróság által meghatározott összegben. E gyakorlatot a bírósági eljárási szabályzat (NN 35/15. sz.) 49. cikkének rendelkezései írják elő, amelyek értelmében csak azok a hivatalos cselekmények végezhetők el a bíróság helyiségein kívül, amelyek szükségesek az ügy jogszerű megoldásához; ugyanezen törvény 50. cikke értelmében a bíróságon kívüli tevékenységek költségeit külön szabályok alapján kell megtéríteni, és a felek által indítványozott és a bíróság határozata alapján őket terhelő bíróságon kívüli tevékenységek főszabály szerint csak azt követően végezhetők el, hogy az érintett fél a meghatározott összegben letétbe helyezte az előleget.

Utolsó frissítés: 31/10/2018

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.